

RNDr. Zdeněk Bergman, ředitel

Gymnázium, Teplice, Čs. dobrovolců 11, příspěvková organizace

Čs. dobrovolců 530/11, 415 01 Teplice

Kritéria hodnocení ústních zkoušek profilové části maturitní zkoušky ve školním roce 2020/21

Tento předpis rozpracovává a upřesňuje vnitřní předpis o podobě a organizaci maturitních zkoušek 2021 a stanovuje hodnocení ústních zkoušek profilové části.

Předpis zahrnuje změny vyplývající z opatření MŠMT ze dne 11. března 2021.

Ústní maturitní zkouška

Na základě ustanovení § 79 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), a § 24 a § 25 vyhlášky č. 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou, znění pozdějších předpisů, stanovuji tato kritéria pro hodnocení **ústních zkoušek** profilové části maturitní zkoušky.

ČESKÝ JAZYK

Ústní zkouška z českého jazyka je pro žáky ve školním roce 2020/21 dobrovolná (týká se pouze tzv. „prvomaturantů“, tedy žáků, kteří se vzdělávají ve školním roce 2020/21).

Ústní zkouška se uskutečňuje formou řízeného rozhovoru s využitím pracovního listu obsahujícího úryvek nebo úryvky z konkrétního literárního díla. Součástí pracovního listu je i zadání ověřující znalosti a dovednosti žáka vztahující se k učivu o jazyce a slohu. Hodnocení se vyjadřuje známkou.

Zkouška konaná ústní formou je hodnocena podle čtyř následujících kritérií:

1. Analýza uměleckého textu:

- I. část: téma a motiv, časoprostor, kompoziční výstavba, literární druh a žánr
- II. část: vyprávěč / lyrický subjekt, postava, vyprávěcí způsoby, typy promluv, veršová výstavba
- III. část: jazykové prostředky

2. Literárněhistorický kontext literárního díla

3. Analýza neuměleckého textu:

- I. část: porozumění textu, charakteristika komunikační situace
- II. část: funkčněstylové charakteristiky textu, jazykové prostředky

4. Výpověď v souladu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury

První a třetí kritérium je rozčleněno na dílčí kritéria, žák je tedy hodnocen celkem v 7 oblastech. Každé kritérium je hodnoceno na bodové škále 0 – 1 – 2 – 3 – 4. Maximální dosažitelný počet bodů za celou dílčí zkoušku je tedy 28.

Pro hodnocení ústní zkoušky platí následující vnitřní podmínky hodnocení:

Pro analýzu uměleckého textu (1. kritérium) a literárněhistorický kontext literárního díla (2. kritérium) platí:

1. Za první a druhé kritérium dohromady musí žák získat alespoň 4 body. Pokud získá méně než 4 body, je za ústní zkoušku celkově hodnocen 0 body.
2. Za kritérium analýza uměleckého textu musí žák získat alespoň 3 body. Pokud získá méně než 3 body, je za ústní zkoušku celkově hodnocen 0 body.

Hodnocení kritéria výpověď v souladu s jazykovými normami a zásadami jazykové kultury se vztahuje k výkonu žáka v průběhu celé zkoušky. Pro toto kritérium platí vnitřní podmínka hodnocení:

3. Pokud žák získá v některé z dílčích částí ústní zkoušky (tzn. v I. až III. části analýzy uměleckého textu a/nebo v rámci charakteristiky literárněhistorického kontextu a/nebo v I. až II. části analýzy neuměleckého textu) 0 bodů, může být v kritériu výpověď v souladu s jazykovými normami a zásadami jazykové kultury hodnocen maximálně 3 body.

V případě, že není splněna některá z výše uvedených vnitřních podmínek hodnocení, je za ústní zkoušku žák celkově hodnocen 0 body (nedostatečně).

Výsledná klasifikace

Výsledná známka vychází ze součtu bodů za všechna dílčí kritéria dle klasifikační tabulky:

Počet bodů	Známka
28 - 25	1
24 – 21	2
20 – 17	3
16 – 13	4
12 - 0	5

KRITÉRIA HODNOCENÍ ÚSTNÍ MATURITNÍ ZKOUŠKY Z ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY

kritérium	dílčí část	čas, dotace	ověřované vědomosti a dovednosti	dílčí body	max. počet bodů
CHARAKTERISTIKA UMĚLECKÉHO TEXTU	analýza uměleckého textu	7 min. (± 0,5 min.)	I. část	0 1 2 3 4	celkem 12 bodů
			• zasazení výřátku do kontextu díla		
			• téma a motiv		
II. část	0 1 2 3 4				
• vypravěč / lyrický subjekt					
• postava					
• vyprávěcí způsoby					
• typy promluvy					
• seriálová výstavba					
III. část	0 1 2 3 4				
• jazyk, prostředky a jejich funkce ve výřátku					
• tropy a figury a jejich funkce ve výřátku					
literárněhistorický kontext	3 min. (± 0,5 min.)	4 body	0 1 2 3 4	4 body	
• kontext autorovy tvorby					
• literární / obecně kulturní kontext					
CHARAKTERISTIKA NEUMĚLECKÉHO TEXTU	analýza neuměleckého textu	5 min. (± 0,5 min.)	I. část	0 1 2 3 4	celkem 8 bodů
			• souvislost mezi výřátky		
			• hlavní myšlenka textu		
• podstatné a nepodstatné informace					
• různé možné způsoby čtení a interpretace textu					
• domněnky a fakta					
• komunikační situace (např. účel, adresát)					
II. část	0 1 2 3 4				
• funkční styl					
• slohový postup					
• slohový útvar					
• kompoziční výstavba výřátku					
• jazyk, prostředky a jejich funkce ve výřátku					
VÝPOVĚĎ V SOULADU S JAZYKOVÝMI NORMAMI, JAZYKOVÁ KULTURA			0 1 2 3 4	4 body	
CELKEM 28 BODŮ					

2. podmínka

min. zisk za analýzu uměl. textu:
3 body (jinak je celá zkouška hodnocena 0 body)

1. podmínka

min. zisk za charakteristiku uměl. textu:
4 body (jinak je celá zkouška hodnocena 0 body)

3. podmínka: pokud je žák v některé z dílčích částí hodnocen 0 body, může za kritérium Výpověď v souladu s jazykovými normami získat max. 3 body

HRANICE ÚSPĚŠNOSTI

44%, tj. 13 bodů
(min. zisk)

CIZÍ JAZYK

Zkoušku je možné konat z jednoho z pěti cizích jazyků – anglický jazyk, francouzský jazyk, německý jazyk, španělský jazyk a ruský jazyk. Profilová ústní maturitní zkouška z anglického jazyka je koncipována na úrovni B2 podle Společného evropského referenčního rámce. Ostatní cizí jazyky jsou koncipovány na úrovni B1.

Ústní zkouška

Ústní zkouška je zařazena do profilové části. Uskutečňuje se formou řízeného rozhovoru s využitím pracovního listu obsahujícího zadání ke konkrétnímu tématu. Bezprostředně před zahájením přípravy k ústní zkoušce si žák vylosuje jedno téma. Každé téma je vymezeno základní osnovou, skládající se z obrázků formou prezentace. K jednotlivým obrázkům si žák připraví vlastní komentář, při zkoušce pak bude dle této osnovy hovořit. Součástí zkoušky je též porovnání a popis obrázků a představení se žákovi maturitní zkušební komisi. Zkoušející klade doplňující otázky, vyzývá žákovi k vyjádření vlastního názoru. Příprava trvá 20 minut, zkouška 15 minut. Hodnocení se vyjadřuje známkou.

Při prezentování hlavního tématu musí žák prokázat nejen schopnost dobře reprodukovat nastudovaná fakta, ale i připravenost pružně reagovat na doplňující dotazy. Tím prokáže, zda dobře rozumí zkoušejícímu a umí bezprostředně reagovat na příslušné jazykové úrovni. Pouze mechanické reprodukování naučeného obsahu bez schopnosti spontánní reakce je nežádoucí. Při zkoušce vyučující hodnotí zkoušku dle pěti kritérií:

1. splnění zadání,
2. srozumitelnost projevu a logická struktura výpovědi,
3. lexikální kompetence - rozsah běžné a specifické slovní zásoby,
4. gramatická kompetence - úroveň a složitost gramatických konstrukcí,
5. výslovnost.

V případě, že není splněno první kritérium, tj. není splněno zadání, je za ústní zkoušku žák celkově hodnocen nedostatečně. V průběhu zkoušky nemusí zkoušející opravovat chyby, kterých se student dopouští, bude je však spolu s přísedícím průběžně zaznamenávat a na jejich základě pak dospěje k závěrečnému hodnocení.

Každé výše zmíněné kritérium je hodnoceno známkou 1-2-3-4-5, která je následně převedena na body. Nelepší výkon je hodnocen jedním bodem u každého kritéria, nejhorší výkon pěti body. Pokud student předvede vynikající výkon, tak bude u každého deskriptoru hodnocen jedničkou, získá tedy vždy jeden bod za každý deskriptor. Součet bodů bude tudíž 5, výsledné hodnocení bude výborné.

Výsledná klasifikace

Výsledná známka vychází ze součtu bodů za všechna dílčí kritéria dle klasifikační tabulky:

Počet bodů	Známka
5 - 7	1
8 - 12	2
13 - 17	3
18 - 22	4
23 - 25	5

Hodnocení jednotlivých kritérií určuje tabulka:

1	<ul style="list-style-type: none"> • Zadání splněno, téma zpracováno jasně a výstižně. • Samostatný projev bez pomoci zkoušejícího, na otázky reaguje pohotově. • Rozsah mluvnických prostředků je široký, gramatické chyby jsou ojedinělé a neztěžují porozumění. • Slovní zásoba k tématu je široká, chyby ve slovní zásobě jsou ojedinělé a neztěžují porozumění. • Výslovnost bez vážnějších chyb.
2	<ul style="list-style-type: none"> • Zadání většinou splněno, ve zpracování tématu jsou jen malé nedostatky. • Občasná asistence zkoušejícího, na otázky reaguje správně. • Rozsah mluvnických prostředků je většinou široký, občasně gramatické chyby nebrání porozumění. • Slovní zásoba je většinou široká, občasně chyby ve slovní zásobě nebrání porozumění textu. • Chyby ve výslovnosti se vyskytují v malé míře a nebrání porozumění.
3	<ul style="list-style-type: none"> • Zadání splněno, ale s většími nedostatky. • Je nutná častá asistence zkoušejícího, ale na otázky a podněty reaguje většinou správně. • Rozsah mluvnických prostředků je spíše omezený, gramatické chyby jsou časté, ale nebrání porozumění. • Slovní zásoba je spíše omezená, chyby nebrání porozumění. • Chyby ve výslovnosti se vyskytují jen občas, ale jsou závažnějšího charakteru.
4	<ul style="list-style-type: none"> • Zadání splněno jen v omezené míře. • Asistence zkoušejícího je nutná, ale na otázky a podněty odpovídá. • Rozsah mluvnických prostředků je většinou omezený, gramatické struktury jsou jednoduché, chyby jsou časté, ale většinou nebrání porozumění. • Slovní zásoba je velmi omezená, ale dostačující k vyjádření některých myšlenek. • Chyby ve výslovnosti jsou časté a závažné, ale většinou nebrání porozumění. Celkově slabý výkon brání lepšímu hodnocení výslovnosti.
5	<ul style="list-style-type: none"> • Zadání nesplněno, nebo většinou nesplněno. • Na otázky a podněty zkoušejícího většinou nereaguje. • Rozsah mluvnických prostředků je omezený, gramatické chyby jsou časté a závažné, často brání porozumění. • Slovní zásoba je omezená a nestačí ke zpracování tématu. • Chyby ve výslovnosti jsou velmi časté, odpovídají nedostatkům ve slovní zásobě. Často brání porozumění. Celkově slabý výkon brání lepšímu hodnocení výslovnosti.

Příklad hodnocení:

Zadání	Samostatnost a srozumitelnost projevu	Gramatická kompetence	Lexikální kompetence	Výslovnost	Součet bodů	Známka
1	1	2	2	1	7	1

DĚJEPIS, ESTETIKA, INFORMATIKA, LATINA, ZÁKLADY SPOLEČENSKÝCH VĚD, ZEMĚPIS

Maturitní zkouška z předmětů dějepis, estetika, informatika, latina, základy společenských věd a zeměpis je konána formou ústní zkoušky. Hodnocení prospěchu je vyjádřeno známkou.

Základní kritéria pro hodnocení žáka vyjádřené stupněm prospěchu jsou následující:

Výborný:

Žák ovládá požadované poznatky uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené vědomosti. Samostatně hodnotí jevy a zákonitosti, pohotově a správně reaguje na podotázky položené zkoušejícím, příp. přísedícím. Vyjadřuje se přesně, plynule a s jistotou.

Chvalitebný:

Žák ovládá poznatky v podstatě uceleně, přesně a úplně. Samostatně nebo na základě menších podnětů učitele je schopen osvojené vědomosti a dovednosti uplatňovat, nevyskytují se podstatné chyby, přípustné jsou drobnější nepřesnosti a menší pohotovost žáka.

Dobrý:

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojených vědomostí nepodstatné nedostatky, znalosti je schopen uplatňovat s pomocí učitele. Jeho projev je méně pohotový a přesný, chyby se netýkají podstaty.

Dostatečný:

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojených vědomostí závažné nedostatky, v uplatňování poznatků se vyskytují závažné chyby, jež ale dovede s pomocí učitele opravit. Žák se vyjadřuje nepřesně, není samostatný ve svém projevu a myšlení.

Nedostatečný:

Žák si požadované vědomosti neosvojil, má v nich závažné nedostatky, které není schopen opravit ani s pomocí učitele. Na dotazy zkoušejícího nereaguje nebo reaguje chybně, jeho projev obsahuje podstatné chyby a nepřesnosti.

Klasifikaci žáka schvaluje zkušební komise na základě společného návrhu zkoušejícího a přísedícího. Nedojde-li ke shodě mezi zkoušejícím a přísedícím, jsou návrhy obou předloženy ke schválení zkušební komisi. O klasifikaci žáka hlasují členové zkušební komise, kteří byli této zkoušce přítomni po převážnou část konání zkoušky. Při rovnosti hlasů je rozhodující hlas předsedy zkušební komise. Žák vykoná zkoušku úspěšně, pokud je hodnocen stupněm výborný až dostatečný. V případě, že byl žák hodnocen stupněm nedostatečným, může tuto zkoušku konat v opravném termínu, a to z každého zkušebního předmětu nejvýše dvakrát. Celkové hodnocení a klasifikaci zkoušek oznámí žákovi předseda zkušební maturitní komise veřejně ve dni, ve kterém žák tuto zkoušku konal.